

(Анти)расистички инцидент

Пише: Никола Танасић
среда, 22 април 2009 16:13

„Ахмадинежад покопао процес у Дурбану“, „Понављање катастрофе из 2001.“, „Још једна лепа збрка“; само су неки од коментара наступа председника Исламске републике Ирана на међународној конференцији посвећеној борби против расизма, одржаној током викенда у Женеви. Многи медији су под „катастрофом“ која „подрива саму суштину конференције“ видели то што ју је Ахмадинежад „искористио као платформу за испољавање „отвореног антисемитизма“, тј. управо оног расизма против кога би конференција требало да се бори. Мањи број њих је истакао да је темељни неуспех конференције то што су неке од најутицајнијих земаља Међународне заједнице (какве су нпр. САД, Израел и Немачка) одбиле да у њој узму учешћа – наводно, управо због отварања њених врата председнику Ирана. Ствар, се, дакако, погоршала, када је још двадесет делегата напустило конференцију након иступања овог контроверзног политичара – које је – истини за вољу, било пропраћено бурним аплаузима дела публице.

Прво питање које треба поставити јесте – зашто је присуство некога као што је Махмуд Ахмадинежад непожељно на једној конференцији која би пре свега морала неговати дух отвореног разговора и слободног сучељавања мишљења? Ахмадинежад је током целог свог председничког мандата истицао да он није непријатељ јеврејског народа
, већ искључиво јеврејске државе засноване на окупационој, колонијалној и империјалистичкој политици западних сила, па је и тада његово иступање чешће било усмерено против политике и идеологије те и такве државе, него самог народа који је конституише.

Овакав тон доминирао је и његовим излагањем, где је инсистирао да један од предмета савремене расправе о расизму мора бити и „инструментализација јеврејских жртава у Другом светском рату“, које су, без уласка у њихово вредновање или оспоравање, послужиле као „претекст“ за образовање, према његовој оцени, тренутно „најокрутнијег и најрасистичкијег режима“ на свету. У борби против расизма, жртве не смеју имати

(Анти)расистички инцидент

Пише: Никола Танасић
среда, 22 април 2009 16:13

унапред одређену веру и нацију; а осуда прогона мора бити универзална, без обзира ко га чини. Упркос оцени америчког амбасадора у УН да су ове речи „гнусне и подле“, тешко да се у наступу иранског председника може видети нешто што би се означило као „говор мржње“. Напротив, проблем је његово непристајање да темељне појмове западне цивилизације (какви су „расизам“, „мржња“ или „прогон“) аплицира искључиво на народе којима су они, према општој сагласности „превасходне мањине“, и намењени – Турцима, Србима или Русима, и уопште разним „националистима“, „екстремистима“ и „верским фундаменталистима“.

Ово опредељење иранског председника унапред се знало и стога је он унапред и жигосан. У том смислу, демонстративно напуштање конференцијске сале западних посланика премало је подсећало на истински, принципијелни протест, а превише на унапред припремљену и увежбану кореографију. Ахмадинежаду није помогло ни што је у остатку излагања „одговорио на тему“ дотичући се антидемократске институције вета у СБ ОУН, упозоравајући против ширења отворене политике силе, или прилично прецизно оцењујући да у корену сваког расизма, дискриминације или тираније увек леже хегемонија и самодовољност малобројне елите, која је себе прогласила за јединог судију људских вредности и права.

Уосталом, да ли би ирански председник могао „подрити“ целу конференцију, да није био једина глава државе која се одазвала позиву да на њу дође? Са правом се може приметити да је оно што је далеко скандалозније од његовог наступа – чињеница да се њему није супротставио нити један аргумент, већ гвоздена завеса режираног извиждавања, пребацивања кривице и окретања главе. Без обзира на жртве и без обзира на „стару славу“, одређени народи не могу по праву рођења бити „лучоноше“ антифашистичког пламена и планетарни тумачи добра и зла. Расизам и фашизам су методе деловања, а не ставови и мишљења – и као такви се могу применити на било коју идеологију и било који вредносни систем, чак и онај заснован на слободи, једнакости и људским правима. И они се испољавају управо када неко изузетно моћан и утицајан почне да гневно напушта салу за конференције и наглас преко својих радија, телевизије и интернета грми како су угрожене темељне вредности цивилизованог света, чију перјаницу представља управо он сам, са својом државном апаратуром и ратним арсеналом.